

TỪ VỰNG CÔNG GIÁO

BAN TỪ VỰNG
ỦY BAN GIÁO LÝ ĐỨC TIN

LTS. Thánh Nhạc Ngày Nay trân trọng cảm ơn linh mục trưởng ban Từ Vựng Công Giáo, Phêrô Nguyễn Chí Thiết đã cho phép tòa soạn đăng nhiều kỳ các từ trong quyển TỪ ĐIỂN CÔNG GIÁO 500 MỤC TỪ của Ban Từ Vựng Công Giáo thuộc Ủy Ban Giáo Lý Đức Tin, Nxb Tôn giáo, 2011.

(Tiếp theo)

Đ

ĐỘC THÂN:

獨身, **Caelibatus, Celibacy, Célibat**

Độc (獨): một, riêng; thân (身): mình.

Độc thân: sống một mình, không lập gia đình.

Người *độc thân* là người ở độ tuổi kết hôn nhưng chưa hoặc không kết hôn.

Có thể phân biệt hai dạng *độc thân*:

1. - *Độc thân bó buộc*: không thể kết hôn do có những khó khăn chủ quan hay khách quan (x. GLHTCG 1658).

2. - *Độc thân tự nguyện*: vì sự nghiệp, vì hoàn cảnh riêng, hay vì một lý tưởng cao đẹp (x. GLHTCG 2231).

Trong Giáo Hội Công Giáo, *độc thân* tự nguyện vì lý tưởng cao đẹp là lối sống của những người “*độc thân* vì Nước Trời”, cụ thể là hàng giáo sĩ và tu sĩ (x. GLHTCG 915, 1579). Họ tiết dục hoàn toàn và vĩnh viễn không chỉ vì luật buộc, nhưng nhất là vì tình yêu trọn vẹn cho Thiên Chúa và lợi ích của tha nhân. Tuy nhiên, *độc thân* trước hết là ơn Thiên Chúa ban cho người sống đời thánh hiến, theo sát Đức Kitô (Sequela Christi), để phục vụ Giáo Hội và đồng loại, nên dấu chỉ của sự sống đời sau.

Độc thân vì Nước Trời là lối sống được Đức Kitô nêu gương và mời gọi (x. Mt 19,1-12). Thánh Phaolô cũng khuyến khích lối sống này (x. 1 Cr 7,32). Công Đồng Elvira (306) là Công Đồng đầu tiên thiết lập kỷ luật *độc thân* cho hàng giáo sĩ và kỷ luật đó tồn tại cho đến nay.

(x. *Truyền Chức Thánh, Bí Tích -*)

ĐỒNG BẢN THỂ:

同性同體 (**đồng tính đồng thể**), **Consubstantialis, Consubstantial, Consubstantiel**

Đồng (同): cùng; bản (本): gốc; thể (體): bản chất bao hàm bên trong. Bản thể: cái yếu tính cấu thành sự vật. Đồng bản thể: cùng một bản thể.

Đồng bản thể (tiếng Hy Lạp là [homoousios]) là thuật ngữ được dùng trước hết để diễn tả mối tương quan giữa Chúa Giêsu Kitô và Chúa Cha, sau đó là chỉ đến mối liên hệ của Chúa Thánh Thần với Chúa Cha và Chúa Con (x. GLHTCG 689).

Công Đồng Nicea (325) đã dùng thuật ngữ *đồng bản thể* để diễn tả rõ ràng và dứt khoát rằng Ngôi Con không thuộc hàng thụ tạo, nhưng ở trong Chúa Cha và cùng với Chúa là Thiên Chúa duy nhất (x. GLHTCG 262). Giáo Hội tuyên xưng một Thiên Chúa duy nhất có Ba Ngôi: Chúa Cha, Chúa Con và Chúa Thánh Thần. Ba Ngôi *đồng bản thể* vì mỗi Ngôi vị đều có trọn vẹn bản thể duy nhất mà không thể phân chia của Thiên Chúa (x. Toát yếu GLHTCG 48).

(x. *Bản thể*)

ĐỒNG HÌNH ĐỒNG DẠNG, SỰ –:

肖似 (**tiêu tự**), **Configuratio, Configuration, Configuration**

Đồng (同): cùng; hình (形): cái bày ra ngoài; dạng (樣): cách thức. *Đồng hình đồng dạng*: cùng mang một dáng vẻ, cùng một cách thức.

Đồng hình đồng dạng là thuật ngữ diễn tả việc tín hữu nên giống con người và lối sống của Đức Kitô trong đời sống của mình.

Mỗi Kitô hữu được mời gọi trở nên giống Đức Kitô bằng cách tham dự vào chức tư tế, ngôn sứ, vương đế của Người.

Mọi bí tích đều giúp Kitô hữu trở nên *đồng hình đồng dạng* với Đức Kitô, nhờ ơn Thánh (x. GLHTCG 1129): Thánh Tẩy làm cho Kitô hữu được *đồng hình*

☛ *đồng dạng* với Đức Kitô trong cái chết và sự phục sinh của Người; Thánh Thể làm cho Kitô hữu được *đồng hình đồng dạng* với Đức Kitô trong việc hiến mình cho Thiên Chúa và đồng loại (x. Rm 7,5; 8,9); Xức Dầu Bệnh Nhân làm cho họ *đồng hình đồng dạng* với Chúa Giêsu chịu đóng đinh (x. GLHTCG 1521, 1523); Hôn Phối làm cho họ *đồng hình đồng dạng* với Chúa Giêsu trong tình yêu Người dành cho Hội Thánh và Truyền Chức Thánh làm cho họ *đồng hình đồng dạng* với Đức Kitô tột tở, phục vụ. Đời sống thánh hiến là cách diễn tả việc *đồng hình đồng dạng* với Đức Kitô trong sự thanh bần, khiết tịnh và vâng phục của Người, đồng thời cũng là một lời chứng cho Nước Trời.
(x. *Kitô hữu*)

ĐỒNG TÍNH LUYẾN ÁI:

同性戀愛, **Homosexualitas, Homosexuality, Homosexualité**

Đồng tính (同性): cùng giới; duyên ái (戀愛): yêu đương. Đồng tính duyên ái: quan hệ yêu đương giữa những người cùng giới.

Đồng tính duyên ái là tình trạng những người cùng giới bị lôi cuốn tính dục với nhau, hơn với

người khác giới (x. GLHTCG 2357).

Cự Ước coi hành vi *đồng tính duyên ái* là một suy đồi nghiêm trọng (x. St 19,1-29), một điều ghê tởm (x. Lv 18,22). Tân Ước, cách riêng Thánh Phaolô, đã xem đó như tiêu biểu cho sự mù quáng và lầm lạc của nhân loại tội lỗi (x. Rm 1,26-27). Theo truyền thống Hội Thánh, “*các hành vi đồng tính duyên ái tự bản chất là thác loạn*” (TN Persona humana 8). Những hành vi này không thể chấp nhận được trong bất cứ trường hợp nào vì nghịch với luật tự nhiên, loại bỏ chủ đích truyền sinh của hành vi tính dục, cũng không xuất phát từ nhu cầu bổ túc thực sự về tình cảm và tính dục.

Lời kết án trên đây nhắm đến các hành vi *đồng tính duyên ái* có chủ ý. Nhưng với người *đồng tính duyên ái* do tình trạng bệnh lý ngoài ý muốn, Giáo Hội mời gọi mọi người đón nhận

họ với lòng tôn trọng, thông cảm và tế nhị, tránh đối xử cách bất công. Giáo Hội cũng mời gọi những người *đồng tính duyên ái* sống khiết tịnh, tự chủ đề củng cố tự do nội tâm, cương quyết tiến dần đến sự toàn thiện Kitô Giáo nhờ kinh nguyện và ân sủng bí tích, và nhờ sự nâng đỡ của một tình bạn vô vị lợi (x. GLHTCG 2359).

ĐẶC NGỮ CÔNG GIÁO

Nét văn hóa Việt nơi nhà thờ VĨNH HỘI

Nhóm thực hiện:

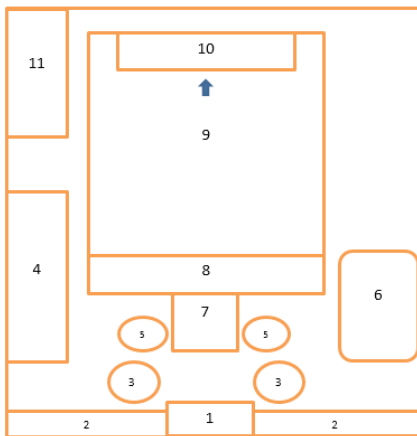
Matthew Huỳnh Minh Thiện, S.J.

Joseph Vũ Thành Trung, S.J.

Giảng viên hướng dẫn: Michel Nguyễn Hạnh

(Tiếp theo)

1. Bên Trong Nhà thờ

Nét nổi bậc có liên hệ đến kiến trúc Á Đông bên trong nhà thờ chính là cung thánh.

Cung thánh được thiết kế với hình tượng Rồng, cách điệu của chữ Long 龍, mang gam màu đỏ sẫm (thuộc hành Hỏa) làm nền cho điểm trung tâm là hình tượng Chúa Thăng Thiên với gam màu trắng (thuộc hành Kim). Trong văn hóa Việt thì hình tượng Rồng là biểu thị của vua mà vị Vua đang hiện

diện nơi cung thánh không ai khác chính là Thiên Chúa.

Khi quan sát công trình từ ngoài vào trong thì ta thấy cách bài trí nơi nhà thờ theo nguyên lý của Kinh Dịch và Ngũ Hành. Song yếu tố khởi nguồn là Thái cực ở các công trình bên ngoài nhà thờ vẫn còn mơ hồ nhưng càng đi vào bên trong nhà thờ, đặc biệt nơi cung thánh thì hình tượng thái cực dần được biểu lộ cách rõ ràng. Thái cực được biểu lộ nơi cung thánh đó chính là Thiên Chúa – Đấng khởi nguồn của vạn vật. Chủ công trình đã tài tình khi áp dụng nguyên lý của Kinh Dịch và Ngũ Hành vào cung thánh. Thái cực chính là hình ảnh Chúa Thăng Thiên – Lương Nghi là hai vòng tròn từ trong ra ngoài (vòng nhỏ màu vàng, vòng lớn màu sáng) – Tứ Tượng là các quẻ Càn được phát ra theo bốn hướng và cũng chính là biểu tượng của Thập Tự Thánh Giá ẩn dấu trong đó – Bát Quái chính là hình ảnh của tám Thiên Thần đang chầu bên Thiên Chúa – Vạn Vật chính là cộng đoàn dân Chúa. Trong các Thánh Lễ cũng như các giờ kinh nguyện thì ý nghĩa và hình ảnh của Kinh Dịch sẽ được thấy cách rõ ràng nhất khi có cộng đoàn giáo dân tham dự.

Ngoài ra, phía trước cung thánh có năm bậc cấp đại diện cho Ngũ Hành: Kim – Thủy – Mộc – Hỏa – Thổ.

➤ Nhận xét:

Các công trình của nhà thờ Vĩnh Hội có sự hài hòa và có tính đăng đối trong thiết kế. Thêm vào đó là việc áp dụng Kinh Dịch và Ngũ Hành trong phong thủy để diễn tả tính hội nhập văn hóa Việt vào trong Kitô giáo. Việc chọn gam màu và sắp xếp những gam màu cho công trình cũng là nét đáng chú ý. Trong khi những công trình bên ngoài

☛ chú trọng vào những gam màu thuộc hành Kim thì Phương Đình và bên trong nhà thờ chọn gam màu thuộc hành Hỏa. Điều này diễn tả ý nghĩa Tương sinh – Tương khắc trong Ngũ Hành, có Dương có Âm trong Kinh Dịch. Đó là sự điều hòa cân đối, không quá thịnh mà cũng chẳng quá suy.

□

A. Các vị chủ chăn qua từng thời kỳ

Giáo xứ thuở ban đầu tên là Giáo Xứ Khánh Hội. Sở rửa tội bắt đầu ngày 2 – 1 – 1975

Các linh mục đã từng phụ trách Họ Đạo:

1. Linh mục Henri Raimbaux (1875-1885)
2. Linh mục Phêrô Nguyễn Linh Dục (1885-1897)
3. Linh mục Gioan Baotixita Lê Minh Cây (1897-1902)
4. Linh mục Gabriel Nguyễn Khắc Thành (1902-1907)
5. Linh mục Tôma Nguyễn Văn Dưỡng (1907-1908)
6. Linh mục Phêrô Nguyễn Công Nhu (1908-1909)
7. Linh mục Phêrô Nguyễn Phi Đậu (1909-1911)
8. Linh mục Giuse Dương Công Đồng (1912-1918)
9. Linh mục Tadeô Nguyễn Tấn Đức (1919-1922)
10. Linh mục Anrê Hồ Bảo Nuôi (1922-1931)
11. Linh mục Tadeô Bùi Tri Phan (1931-1932)
12. Linh mục Phanxicô Xaviê Lê Văn Đăng (1933-1938)

Giáo xứ Khánh Hội đổi tên thành Giáo xứ Vĩnh Hội từ ngày 24 – 8 – 1939

13. Linh mục Phêrô Bùi Hữu Năng (1939-1942)
14. Linh mục Giacôbê Nguyễn Ngọc Công (1942-1945)
15. Linh mục Phaolô Nguyễn Văn Minh (1946-1950)
16. Linh mục Tôma Nguyễn Văn Trí (1950-1973)
17. Linh mục Giuse Nguyễn Hữu Bằng (1973-1990)
18. Linh mục Augustinô Nguyễn Văn Trinh (1991-đương nhiệm).

Kết luận

Sau khi tìm hiểu Nét Văn Hóa Việt Nơi Nhà Thờ Vĩnh Hội, với sự hiểu biết ít ỏi cùng với nhận định chủ quan của mình, chúng tôi – nhóm thực thực nhận thấy rằng Nhà thờ Vĩnh Hội là công trình

mang nhiều nét văn hóa Việt đặc sắc.

Với địa thế “trời cho” và với sự hiểu biết thâm sâu về văn hóa Việt lẫn Đức tin, Cha Xứ - nhà kiến trúc thâm lặng đã kết hợp hài hòa các giá trị văn hóa Việt với đức tin Kitô giáo.

Nơi công trình ấy hội tụ tứ linh Long, Lân, Qui, Phụng, là những con vật linh thiêng dường như không thể thiếu trong đời sống tâm linh của hầu hết người Việt. Sự hiện diện của tứ linh tạo ra không gian cao quý, thánh thiện và linh thiêng cho ngôi Thánh đường.

Nơi công trình ấy hội đủ các nguyên tố cơ bản Kim, Mộc, Thủy, Hỏa, Thổ trong ngũ hành, là nguồn phát sinh vạn vật. Hội nhập với Đức tin, nguồn phát sinh vạn vật không ở đâu khác, nhưng chính ở nơi Thiên Chúa – Đấng là chủ của đất trời.

Ngoài ra, nơi công trình ấy còn bày tỏ lòng tri ân tới những người góp công lớn vào việc gìn giữ và phát triển văn hóa Việt; những người đã nỗ lực hội nhập Đức tin Kitô giáo vào trong văn hóa Việt, nhờ đó người Việt dễ dàng đón nhận Tin Mừng hơn.

Thiết nghĩ, lòng tri ân cũng hàm chứa trong đó một thông điệp, một ước mong cho những thế hệ tiếp theo hãy ghi nhớ, gìn giữ và phát triển những nét đẹp văn hóa của dân tộc, đồng thời hãy sống và thể hiện đức tin ngay trong văn hóa ấy.

Đó là những nét hay, nét đặc sắc nơi Nhà thờ Vĩnh Hội. Chính những nét đặc sắc ấy tạo nên nét riêng của ngôi Nhà thờ. Bởi nét riêng ấy, Nhà thờ Vĩnh Hội mang đến sự tò mò và sức thu hút cho nhiều người thuộc nhiều đối tượng khác nhau muốn đến đây thờ phượng Chúa hoặc chiêm ngắm hoặc khám phá.

Sau cùng, chúng con xin tri ân Cha Augustinô Nguyễn Văn Trinh – Cha chánh xứ Giáo xứ Vĩnh Hội đã tạo điều kiện để nhóm chúng con thực hiện đề tài này.

Chúng em xin tri ân Thầy Michel Nguyễn Hạnh đã chỉ bảo chúng em trong suốt khóa học và hướng dẫn chúng em thực hiện đề tài này.

Nhóm thực hiện

Ngày 22 tháng 03 năm 2016

(Hết)